

Література:

1. Воропай Н. Сутність поняття «самоосвітня компетентність» та рівні її сформованості у майбутніх учителів початкових класів. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2011. Вип. 58. Ч. 1. С. 216-221.
2. Иванютина В. И. Формирование ключевых компетентностей учеников на уроках математики. URL : <http://festival.1september.ru/articles/416315/>
3. Коваленко Н. В. Формування самоосвітньої компетентності учнів основної школи сільської місцевості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.09. Київ, 2009. 20 с.

УДК 371.13

МОТИВАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Крамаренко К.М., к.е.н., доцент
Національна академія Національної гвардії України*

Наукова робота здобувачів вищої освіти є першим кроком у формуванні наукового потенціалу держави, а тому правильне планування, організація та мотивація, формування сприятливих умов до наукового пошуку є важливим завданням. Так, не всі наукові співробітники були аспірантами, але всі вони мають вищу освіту.

Активізацію наукової роботи треба розглядати як реалізацію триєдиного завдання: формування мотиваційного клімату, підтримування його на організаційному рівні в навчальному закладі та «внутрішньому» особистому рівні здобувачів вищої освіти, які реалізуються через формування:

- мотивів і мотивації професійної діяльності через застосування методів, які стимулюють наукову роботу;
- мотивації навчальної діяльності в інтенсивних технологіях навчання;
- здатності до критичного аналізу, цілеспрямованості, впевненості у своїх силах, здатності правильно формулювати проблему, оптимізм, гнучкість думки, толерантність, образність мислення, концентрацію уваги, дисциплінованість [1].

Сучасна організація освітнього процесу в ВНЗ України включає дві форми реалізації наукової діяльності здобувачів вищої освіти:

- наукова діяльність, яка здійснюється в межах навчального процесу (робота з науковими та інформаційними джерелами, пошукова діяльність під час проходження практики, підготовка та захист курсових і випускних кваліфікаційних робіт, участь у дискусіях та наукові виступи в межах навчальних занять та ін.);
- наукова діяльність поза межами навчального процесу (підготовка наукових публікацій, участь у наукових конференціях, конкурсах, олімпіадах, проектах, темах, гуртках тощо) [2].

Очевидно, що за переліком першої групи стоїть конкретна офіційна мотивація – необхідність отримання атестації (залік, факт складання, допуск до іспитів). Для другої групи офіційний примус відсутній, наукова діяльність поза межами навчального процесу залежить тільки від наявності мотивації. Сукупність мотивів здобувачів вищої освіти до наукової діяльності поділяють на дві групи:

- зовнішні, пов'язані з визнанням науковця у суспільстві, обумовлені ймовірністю отримання певних матеріально-іміджевих винагород та задоволенні статусних потреб особистості;
- внутрішні, які пов'язані з реалізацією пізнавально-дослідницьких потреб, інтересом до наукового пошуку та бажанням отримати якісно нові

наукові результати у відповідній сфері; вони активізуються незалежно від ймовірності отримання певних матеріально-статусних винагород за результатами дослідження [2].

Очевидно, що надзвичайно важливою є роль викладачів у мотивації наукової діяльності здобувачів вищої освіти. Але слід враховувати, що залучення до поза навчальної наукової діяльності не може носити масовий характер, оскільки така діяльність передбачає наявність певних якостей дослідника, зокрема високий рівень фахових знань; допитливість; спостережливість; ініціативність; почуття нового; зацікавленість у справі; пунктуальність і ретельність; відповідальність і надійність; організаторські здібності; комунікабельність тощо. Поряд з цим правильно організована студентська науково-дослідна робота обов'язково має носити системний характер,

Отже, головним засобом залучення здобувачів вищої освіти до наукових досліджень є мотивація. Для того, щоб наукова робота була успішною, здобувачі мають бути зацікавлені у її результатах, і не тільки за допомогою високих оцінок. Вагомішим заохоченням є робота у творчому колективі над цікавою темою і досягнення реальних наукових результатів.

Література:

1. Бендера І.М. Мотивація самостійної роботи студентів вищих навчальних аграрних закладі. *Вісник Українського відділення Міжнародної академії аграрної освіти*. 2013. Вип. 1. С. 8–16.
2. Дороніна О.А. Роль наукової діяльності студента у формуванні компетенцій сучасного фахівця в сфері економіки та управління. *Економіка і організація управління*. 2017. Вип. 4. С. 207–215.